

Zespół Historii Kartografii

Instytut Historii Nauki PAN imienia Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów

XXX Ogólnopolska Konferencja Historyków Kartografii

Kartografia wojskowa krajów Młodszej Europy XVI–XX wieku

Toruń, 13–15 października 2016

Panel studencki – 13 października (Grudziądz)

8.30 – wyjazd z Torunia do Grudziądz

10.00–10.30 – Płk rez. dr Eugeniusz Sobczyński (Toruń), *Rozważania o rozwoju map wojskowych, od itinerariów do map hybrydowych i wywiadu geoprzestrzennego*

10.30–10.45 – Izabela Pacała (Uniwersytet Szczeciński), *Oblężenie Szczecina w roku 1677 według ryciny Romeyna de Hoogha*

10.45–11.00 – Paweł Pilarski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Twierdza Toruń w świetle zbiorów kartograficznych Królewskiej Fortyfikacji w Toruniu*

11.00–11.15 – Dorota Kąkol (Uniwersytet Szczeciński), *Bitwa w cieśninie Fehmarn w ujęciu kartograficznym oraz ikonograficznym*

11.15–11.30 – Joanna Słęga (Uniwersytet Szczeciński), *Dawne mapy jako źródła do dziejów wojskowości morskiej w XVII- XVIII wieku. Zarys problematyki*

11.30–12.00 Przerwa kawowa

12.00–12.15 – mgr Kamila Sarosińska (Uniwersytet Szczeciński), *Kompozycje i zdobienia na mapach i widokach Erika Dahlberga*

12.15–12.30 – mgr inż. Anna Małka (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy), *Jakościowa i ilościowa ocena zmian użytkowania terenu Gdyni w ciągu ostatnich 200 lat na podstawie dawnych, wojskowych map topograficznych*

12.30 – 12.45 – mgr Mateusz Zawadzki (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), *Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, jako źródło rekonstrukcji granic administracji państwowej i kościelnej województwa lubelskiego z 1827 r.*

12.45–13.00 – mgr Tomasz Panecki (Instytut Historii PAN im. Tadeusz Manteuffla), *Projekt cyfrowej edycji „Mapy topograficznej, wojskowej i statystycznej Wielkopolski” (1807-1812)*

13.00–13.15 – mgr Jakub Kuna (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), *Mapa szczegółowa 1:25 000 WIG - arkusze „częściowo opracowane” – brakujące ogniwo w badaniach przestrzeni historycznej miasteczek Lubelszczyzny*

13.15–13.45 – Przerwa kawowa

13.45–14.00 – Magdalena Dorębska, dr Małgorzata Pronobis-Gajdzis, (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Piąty tom atlasu Civitates Orbis Terrarum ze zbiorów Zakonu Braci Mniejszych w Głubczycach – projekt konserwatorski i jego realizacja*

14.00–14.15 – Aleksandra Cybul (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Różnorodność problematyki konserwatorsko – restauratorskiej dotyczącej obiektów kartograficznych. Przybliżenie doświadczeń związanych z realizacjami konserwatorsko - restauratorskimi trzech egzemplarzy Wielkiej Mapy Księstwa Pomorskiego autorstwa Eilharda Lubinusa, przeprowadzonymi w pracowniach Zakładu Papieru i Skóry, UMK w Toruniu*

14.15–14.30 – Marlena Borycka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Miasta, bitwy i fortyfikacje - kolekcja 5-ciu sztucznych atlasów kartograficznych ze zbiorów Biblioteki Elbląskiej. Problematyka historyczna i konserwatorska*

14.30–15.00 – prof. dr hab. Andrzej Tomczak (Zespół Historii Kartografii, Warszawa/Toruń), *Moja droga do kartografii – garść wspomnień*

15.00 – dyskusja

16.00 – obiad, zwiedzanie muzeum w Grudziądzu, powrót do Torunia

Panel historyków kartografii

14 października (Toruń)

10.00–10.20 – Uroczyste otwarcie konferencji

10.20–10.40 – Dr hab., prof. US Radosław Skrycki (Uniwersytet Szczeciński/Zespół Historii Kartografii PAN), *Kartografia wojskowa jako przedmiot nauczania na studiach historycznych. Możliwości i potrzeby*

Mapy wojskowe – źródła historyczne

10.40–11.00 – Prof. dr hab. Wiesław Sieradzan (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Kartografia wojskowa Malborka XVII – pocz. XX w.*

11.00–11.20 – Dr hab. inż. Leszek Opyrchał (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), *Drukowane i rękopiśmienne plany twierdzy Kamieniec Podolski*

11.20–11.40 – Dr hab., prof. UAM Grzegorz Podruczny (Collegium Polonicum, Słubice), *Kartograficzne ślady po nie zrealizowanym programie modernizacji pruskich twierdz z lat 1786–1806*

11.40–12.00 – przerwa kawowa

Mapy wojskowe – analiza kartograficzna

12.00–12.20 – Dr Paweł Weszpiński (Muzeum Warszawy/Zespół Historii Kartografii PAN), *Opracowania wojskowe jako źródło rozwoju komercyjnych cywilnych planów Warszawy (I poł. XIX w.)*

12.20 – 12.40 – Dr inż. Bogdan Wolak (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), *Analiza źródeł kartograficznych z okresu I wojny światowej (studium na wybranych przykładach)*

12.40–13.00 – Dr Wojciech Mielewczyk (Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie), *Mapy Wydawnictwa Dowództwa Głównego Wojsk Wielkopolskich „Kartografja” z lat 1919–1920*

13.00–13.20 – Piotr Grabowski (Zespół Historii Kartografii PAN, Warszawa/Olsztyn), *Formacja pruskich dragonów w XIX- i XX-wiecznych dokumentach kartograficznych miasta Olsztyna*

13.20–13.30 – Jerzy Ostrowski (Zespół Historii Kartografii PAN, Warszawa), *Dokładność dawnych wojskowych map topograficznych i topograficzno-przeładowych dzisiejszego terytorium Polski w świetle badań profesora Stanisława Pietkiewicza i jego uczniów w latach 1955–1970* (komunikat)

13.30 – 13.50 – płk Sławomir Jakubiuk (Szef Geografii Wojskowej, Warszawa), *Zabezpieczenie sił zbrojnych RP* (wprowadzenie do wycieczki do 6. Samodzielnego Oddziału Geograficznego w Toruniu)

14.00–14.45 – obiad

14.45–16.00 – wycieczka do 6. Samodzielnego Oddziału Geograficznego w Toruniu

16.30 – zebranie Zespołu Historii Kartografii PAN

19.00 – uroczysta kolacja

15 października (Toruń)

Ludzie – działalność kartografów wojskowych

11.00–11.20 – Lucyna Szaniawska (Zespół Historii Kartografii, Warszawa), *Działalność kartograficzna geologów w ramach Referatu Geologicznego Służby Geograficznej KG AK*

11.20–11.40 – Dr hab. Beata Konopska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie/Zespół Historii Kartografii PAN), *Wpływ kartografów wojskowych na działania związane z opracowaniem mapy gospodarczej Polski po zakończeniu I i II wojny światowej*

11.40–12.00 – Płk rez. dr Eugeniusz Sobczyński (Toruń), *Wpływ doktryny politycznej i militarnej ZSRR (UW) na polską kartografię wojskową w latach 1945–1990*

12.00–12.20 – Dr Robert Rybak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Morska mapa nawigacyjna jako narzędzie w planowaniu operacji morskich*

12.20–12.40 – Jerzy Ostrowski (Zespół Historii Kartografii PAN, Warszawa), *Biogramy polskich kartografów i topografów wojskowych w czterotomowym słowniku „Polski wkład w przyrodoznawstwo i technikę”*

12.40 – 13.00 – Dr Kamil Nieścioruk (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie/Zespół Historii kartografii PAN), *XVIII-wieczny Lublin oczami inżyniera wojskowego. Fortyfikacje i zabezpieczenia obszaru rokowań na planie Lublina C. d'Örkena*

Konserwatorstwo

13.00–13.20 – Dr Dorota Jutrzenka-Supryn (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu/Zespół Historii Kartografii PAN), dr Małgorzata Pronobis-Gajdzis (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), *Mapa Państwa Pszczyńskiego Andreasa Hindenberga – zabytek „zanurzony w żywym nurcie historii”. Badania techniki wykonania i stanu zachowania oraz analiza wartościująca obligatoryjnym składnikiem projektu konserwacji-restauracji*

13.20 – dyskusja, zamknięcie konferencji